

ФІНАНСИ ТА ІНВЕСТИЦІЇ

УДК 330.322

Косова Т. Д.,
д-р екон. наук,
професор
Слободянюк Н. О.,
канд. екон. наук,
доцент

Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського,
м. Кривий Ріг, Україна, e-mail: mentor_ua@meta.ua
e-mail: slobnata@mail.ru

ФІНАНСОВІ ІНВЕСТИЦІЇ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ: ЗОВНІШНІЙ АСПЕКТ

UDC 330.322

Kosova T. D.,
Grand PhD in Economic sciences,
Professor
Slobodyanyuk N. O.,
PhD in Economic sciences,
Associate Professor

Donetsk National University of Economics and Trade
named after Mykhailo Tugan-Baranovsky,
Kryvyi Rih, Ukraine, e-mail: mentor_ua@meta.ua
e-mail: slobnata@mail.ru

FINANCIAL INVESTMENTS IN THE SYSTEM OF STRATEGIC DEVELOPMENT OF NATIONAL ECONOMY: EXTERNAL ASPECT

Мета. Мета статті — узагальнення зовнішніх аспектів впливу фінансових інвестицій на стратегічний розвиток національної економіки.

Методи. Для обґрунтування отриманих результатів використано загальнонаукові методи аналізу і синтезу, діалектичний підхід, а також спеціальні методи — оцінка вітчизняних і міжнародних нормативно-правових актів у частині фінансових інвестицій, табличний метод, динаміка показників, оцінка різниці портфельних інвестицій в активах і пасивах держави.

Результати. Зовнішні аспекти впливу фінансових інвестицій на стратегічний розвиток національної економіки досліджено на основі даних платіжного балансу і звіту про міжнародну інвестиційну позицію. Динаміка показників платіжного балансу України в частині портфельних (фінансових) інвестицій не має чітко вираженої тенденції, що свідчить про ситуативність прийняття рішень інвесторами. Вхідні обсяги портфельних інвестицій значно перевищують вихідні, однак протягом двох останніх років відбулося погіршення міжнародної інвестиційної позиції України у зв'язку з несприятливим інвестиційним кліматом. Структура портфельних інвестицій у розрізі фінансових інструментів свідчить про її деформований характер у бік довгострокових боргових інструментів сектору загального державного управління. Вартість боргових інструментів депозитних корпорацій (крім центрального банку) та інших секторів є значно меншою, що віддзеркалює низьку привабливість ринкового сегменту національної економіки. Інструменти участі в капіталі відносяться лише до інших секторів, їх незначні обсяги пояснюються високим ризиком пайових цінних паперів в умовах слабо розвинутого фондового ринку України.

Ключові слова: фінансові інвестиції, національна економіка, стратегічний розвиток, система, зовнішні аспекти.

Постановка проблеми. Важливе місце в системі стратегічного розвитку національної економіки посідають фінансові інвестиції. Це активна форма ефективного

© Т. Д. Косова, Н. О. Слободянюк, 2016

використання вільного капіталу, яка виникає після задоволення потреб у реальних інвестиціях, опосередковує його рух між країнами, дозволяє підвищити доходність і знизити ризик інвестування за рахунок диверсифікації управління. Утім фінансові інвестиції як провідний напрям інвестування виправдає себе лише тоді, коли гармонійно поєднається з реальним сектором економіки, а саме коли розміщення й обіг цінних паперів дійсно відображатимуть динаміку руху матеріальних активів і продуктивні потреби емітента. Виявлення функціональних особливостей розвитку фондового ринку дає змогу використовувати ті чи інші важелі управління, стимулювати й відкривати нові орієнтири, прийнятні для всіх його учасників.

Роль фінансових інвестицій зростає в умовах фінансової глобалізації, яка є складним і суперечливим процесом, що не лише сприяє прискоренню економічного розвитку, а й збільшує ризики міжнародних фінансових операцій, значно розширює сферу впливу локальних фінансових катаклізмів. Біржові крахи, кризи державних фінансів раніше відбувалися в межах однієї країни, а тепер поширюються на цілі регіони і можуть навіть переростати у світові потрясіння.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання впливу фінансових інвестицій у системі стратегічного розвитку національної економіки досліджуються багатьма вченими. Н. В. Слушаєнко запропонував нові якісні підходи до розробки інвестиційних стратегій у великих фінансово-промислових корпораціях [1, с. 103], визначив принципи ефективного здійснення фінансових інвестицій із використанням системного аналізу. У роботах В. С. Здреник та В. В. Скоробогатової робиться акцент на методику економічного аналізу та особливості організації внутрішнього контролю операцій із фінансовими інвестиціями на підприємстві [2; 3]. Наукова публікація Р. О. Костирко, О. О. Середи присвячена аналізу впливу фінансових інструментів на формування інвестиційного потенціалу в економіці України [4]. І. І. Москаль та В. В. Руденко узагальнюють ризики і загрози фінансовій безпеці держави у інвестиційній сфері, а також управління фінансовими інвестиціями підприємства в умовах економічної кризи [5; 6]. Високо оцінюючи науковий доробок указаних учених, слід визнати недостатню увагу до дослідження впливу фінансових інвестицій на розвиток національної економіки.

Мета статті полягає в узагальненні зовнішніх аспектів впливу фінансових інвестицій на стратегічний розвиток національної економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінансові інвестиції — активи, які утримуються підприємством з метою збільшення прибутку (відсотків, дивідендів тощо), зростання вартості капіталу або інших вигод для інвестора. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» (П(С)БО 12) визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про фінансові інвестиції, операції зі спільної діяльності та її розкриття у фінансовій звітності [7]. Норми П(С)БО 12 застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами незалежно від форм власності (крім бюджетних установ та підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності).

У сфері зовнішньоекономічної діяльності більш поширеним є термін «портфельні інвестиції». Іноземні портфельні інвестиції виконують для багатьох країн світу надто важомі функції, виступаючи в ролі каталізатора процесу глобалізації економічних зв'язків цих країн із зовнішнім світом. Регулюючи наявне конкурентне середовище, портфельні інвестиції виступають також і важливим інструментом соціально-економічної політики держави, виступають свого роду «доповненням» до інноваційного потенціалу країни, розширюючи можливості як для країни-донора, так і для країни-реципієнта.

Інформація про портфельні (фінансові) інвестиції відображається у платіжному балансі і звіті про міжнародну інвестиційну позицію [8]. Платіжний баланс — це статистичний звіт, у якому зазначено сумарні дані про економічні операції резидентів із нерезидентами за певний період. Міжнародна інвестиційна позиція (далі — МІП) — це статистичний звіт, що відображає вартість і структуру зовнішніх фінансових активів та зобов'язань країни на певний момент часу.

Найвищим рівнем класифікації, що використовується для операцій фінансового рахунку, МІП, рахунку інших змін у активах і пасивах та доходів у статистиці зовнішньоекономічної діяльності є функціональна класифікація. Для аналізу транскордонних потоків (операцій) і запасів (позицій) фінансові інструменти розподіляються за функціональними категоріями згідно з економічними мотивами і моделями поведінки.

У рахунках зовнішнього сектору виокремлено п'ять функціональних категорій інвестицій: прямі інвестиції; портфельні інвестиції; похідні фінансові інструменти; інші інвестиції; резервні активи. У системі національних рахунків таких категорій немає, а потоки фінансового рахунку відображаються виключно в розрізі видів фінансових інструментів. Компоненти фінансового рахунку та МІП класифікуються також: за видами фінансових інструментів — інструменти участі в капіталі і частки в інвестиційних фондах, боргові інструменти та інші фінансові вимоги і зобов'язання; за строками погашення (у випадку з борговими інструментами) — короткострокові, довгострокові.

Портфельні інвестиції — транскордонні операції і залишки, пов'язані з борговими цінними паперами або цінними паперами, що забезпечують участь у капіталі, крім тих, що належать до складу прямих інвестицій або резервних активів. До складу портфельних інвестицій входять акції, облігації, інші цінні папери, які купуються переважно з метою отримання доходу. Для кожного виду фінансового інструменту здійснюється розподіл операцій за внутрішніми секторами економіки і за строковістю інструменту — на довгострокові та короткострокові.

Похідні фінансові інструменти — цінні папери, механізм випуску та обігу яких пов'язаний із правом на придбання чи продаж протягом терміну, визначеного договором (контрактом), цінних паперів, інших фінансових та/або товарних ресурсів. Фінансові інструменти, у яких відображені умови контракту, вільно обертаються на ринку і мають самостійну ринкову вартість. Купівля-продаж або розрахунки за ними здійснюються на чистій основі (сальдо розрахунків), без фактичного обміну базовими активами. До похідних фінансових інструментів належать опціони (валютні, процентні, фондові, товарні, кредитні тощо), ф'ючерсні та форвардні контракти, свопи.

У табл. 1 наведено показники платіжного балансу України в частині портфельних інвестицій.

Сальдо економічних операцій резидентів із нерезидентами в частині здійснення портфельних інвестицій було від'ємним за підсумками 2008, 2009, 2013 і 2014 років. Пасивні операції стабільно домінують над активними. Найбільші їх додатні обсяги мали місце у 2006 році (1834 млн. дол. США), 2010 році (1164 млн. дол. США), 2012 році (2861 млн. дол. США). Найбільші від'ємні обсяги спостерігалися у 2008 і 2014 роках (близько 350 млн. дол. США) і у 2013 році (410 млн. дол. США).

Україна як ринок портфельних інвестицій має дуже специфічний профіль ризику й доходності — досить високий ризик при дуже високій доходності. Він є в принципі неприйнятним для багатьох інвесторів із розвинутих ринків. На вітчизняному ринку основними портфельними інвесторами є фонди, які спеціалізуються на ринках, що розвиваються, а також інвестори, націлені виключно на Східну Європу та Україну.

Таблиця 1 — Показники платіжного балансу України в частині портфельних (фінансових) інвестицій у млн. дол. США (складено автором на основі [9])

Статті платіжного балансу	01.01.2005	01.01.2006	01.01.2007	01.01.2008	01.01.2009	01.01.2010	01.01.2011	01.01.2012	01.01.2013	01.01.2014	01.01.2015	01.01.2016
Портфельні (фінансові) інвестиції	397	4	1816	217	-350	-307	1163	222	2853	-408	-350	462
<i>Активи</i>	4	1	-18	0	0	-13	-1	-53	-8	2	-1	-2
<i>Пасиви</i>	393	3	1834	217	-350	-294	1164	275	2861	-410	-349	464
Цінні папери, що дають право на участь в капіталі	83	68	126	208	31	-20	150	1	713	-241	141	10
Боргові цінні папери	310	-65	1708	9	-381	-274	1014	274	2148	-169	-490	454
— облігації та інші боргові цінні папери	307	-60	1719	9	-381	-436	1063	203	2176	-168	-491	454
— інструменти грошового ринку	3	-5	-11	0	0	162	-49	71	-28	-1	1	0
Похідні фінансові інструменти	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-631

Від’ємна різниця портфельних інвестицій у активах і пасивах, виходячи зі звіту про міжнародну інвестиційну позицію України (рис. 2), протягом 2005–2013 років зросла з 6350 млн. дол. США до 35780 млн. дол. США, а до кінця 2015 року скоротилася до 29681 млн. дол. США. Основними причинами динамічного відтоку портфельних інвестицій є: девальвація гривні, військово-політична криза на Сході України. Політична напруга та неузгодженість дій різних гілок влади в нашій країні підриває довіру портфельних інвесторів.

Протягом досліджуваного періоду 2005–2015 років обсяг інструментів участі в капіталі у активах зріс незначно — з 33 млн. дол. США до 75 млн. дол. США, проте істотно змінилася їх структура — інвестиції депозитних корпорацій (крім центрального банку) збільшилися з 2 млн. дол. США до 75 млн. дол. США, а інших секторів — скоротилися із 31 млн. дол. США до 2 млн. дол. США. Активні операції з борговими цінними паперами зросли з 3 млн. дол. США до 98 млн. дол. США, їх здійснюють, переважно, суб’єкти інших галузей економіки, і вони мають довгостроковий характер.

Протягом аналізованого періоду обсяг портфельних інвестицій у пасивах зріс із 6386 млн. дол. США до 29854 млн. дол. США. Їх основна частина припадає на боргові інструменти, вартість яких збільшилася за 2005–2015 роки із 5797 млн. дол. США до 24983 млн. дол. США. Портфельні інвестиції в інструменти участі в капіталі зросли із 589 млн. дол. США до 4871 млн. дол. США, вони зосереджені у суб’єктах інших секторів економіки. Основним емітентом боргових зобов’язань є сектор загального державного управління, що підтверджує їх зростання з 4440 млн. дол. США до 18838 млн. дол. США, вони мають майже 100-відсотковий довгостроковий характер.

Вартість боргових цінних паперів депозитних корпорацій (крім центрального банку) збільшилася із 367 млн. дол. США до 3490 млн. дол. США, а інших секторів — із 990 млн. дол. США до 2655 млн. дол. США. Вказані фінансові інструменти мають довгостроковий характер.

Висновки:

1. Зовнішні аспекти впливу фінансових інвестицій на стратегічний розвиток національної економіки досліджено на основі даних платіжного балансу і звіту про між-

Таблиця 2 — Показники міжнародної інвестиційної позиції України в частині портфельних (фінансових) інвестицій
(складено автором на основі [9])

№ з/п	Статті активів і пасивів	01.01.2005	01.01.2006	01.01.2007	01.01.2008	01.01.2009	01.01.2010	01.01.2011	01.01.2012	01.01.2013	01.01.2014	01.01.2015	01.01.2016
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
АКТИВИ													
1	Портфельні (фінансові) інвестиції	36	56	63	103	49	79	94	108	173	176	188	173
1.1	Інструменти участі в капіталі	33	50	56	88	45	73	67	50	64	74	68	75
1.1.1	сектор загального державного управління	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1.2	депозитні корпорації (крім центрального банку)	2	1	1	0	9	22	17	25	47	55	62	73
1.1.3	інші сектори	31	49	55	88	36	51	50	25	17	19	6	2
1.2	Боргові цінні папери	3	6	7	15	4	6	27	58	109	102	120	98
1.2.1	депозитні корпорації (крім центрального банку)	1	5	6	14	3	3	15	14	14	0	20	0
1.2.1.1	довгострокові	1	5	6	14	3	3	15	14	14	0	20	0
1.2.2	інші сектори	2	1	1	1	1	3	12	44	95	102	100	98
1.2.2.1	довгострокові	2	1	1	1	1	3	12	44	95	102	100	98

Продовження таблиці 2

№ з/п	Статті активів і пасивів	01.01.2005	01.01.2006	01.01.2007	01.01.2008	01.01.2009	01.01.2010	01.01.2011	01.01.2012	01.01.2013	01.01.2014	01.01.2015	01.01.2016
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ПАСИВИ													
2	Портфельні (фінансові) інвестиції	6386	9011	12861	18618	17059	15593	20085	21806	26765	35956	33032	29854
2.1	Інструменти участі в капіталі	589	876	1248	2082	2304	2421	2773	3588	3930	5197	4662	4871
2.1.1	Інші сектори	589	876	1248	2082	2304	2421	2773	3588	3930	5197	4662	4871
2.2	Боргові цінні папери	5797	8135	11613	16536	14755	13172	17312	18218	22835	30759	28370	24983
2.2.1	Центральний банк	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.2	Депозитні корпорації (крім центрального банку)	367	1256	3402	6998	6124	4924	4672	3648	3301	5082	4365	3490
2.2.2.1	короткострокові	11	24	98	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.2.2	довгострокові	356	1232	3304	6998	6124	4924	4672	3648	3301	5082	4365	3490
2.3	Сектор загального державного управління	4440	5496	6248	7414	6997	5776	9201	10048	14283	19386	19340	18838
2.3.1	короткострокові	0	0	0	0	0	29	53	1	62	0	6	0
2.3.2	довгострокові	4440	5496	6248	7414	6997	5747	9148	10047	14221	19386	19334	18838
2.4	Інші сектори	990	1383	1963	2124	1634	2472	3439	4522	5251	6291	4665	2655
2.4.1	короткострокові	0	0	0	0	0	0	8	440	0	0	0	0
2.4.2	довгострокові	990	1383	1963	2124	1634	2472	3431	4082	5251	6291	4665	2655
	Різниця портфельних інвестицій у активах і пасивах	-6350	-8955	-12798	-18515	-17010	-15514	-19991	-21698	-26592	-35780	-32844	-29681

народну інвестиційну позицію. Динаміка показників платіжного балансу України в частині портфельних (фінансових) інвестицій не має чітко вираженої тенденції, що свідчить про ситуативність прийняття рішень інвесторами. Вхідні обсяги портфельних інвестицій значно перевищують вихідні, однак протягом двох останніх років відбулося погіршення міжнародної інвестиційної позиції України у зв'язку з несприятливим інвестиційним кліматом.

2. Структура портфельних інвестицій у розрізі фінансових інструментів свідчить про її деформований характер у бік довгострокових боргових інструментів сектору загального державного управління. Вартість боргових інструментів депозитних корпорацій (крім центрального банку) та інших секторів є значно меншою, що віддзеркалює низьку привабливість ринкового сегменту національної економіки. Інструменти участі в капіталі відносяться лише до інших секторів, їх незначні обсяги пояснюються високим ризиком пайових цінних паперів в умовах слабо розвиненого фондового ринку України.

Перспективами подальших досліджень є розробка методичних підходів до оцінки зовнішніх аспектів реальних інвестицій в системі розвитку національної економіки.

Список літератури/References

1. Слушаєнко, Н. В. Моделювання загальносистемної інвестиційної стратегії у великих фінансово-промислових корпораціях / Н. В. Слушаєнко // Бізнес Інформ. — 2013. — № 11. — С. 100–104.

Slushaienko, N. V. (2013). *Modeliuvannia zahalnosystemnoi investytsiynoi stratehii u velykykh finansovo-promyslovykh korporatsiiah* [Modeling of system-wide investment strategy in large financial-industrial corporations]. *Biznes Inform* [Business Inform], no. 11, pp. 100–104.

2. Здреник, В. С. Особливості організації внутрішнього контролю операцій з фінансовими інвестиціями на підприємстві / В. С. Здреник // Інноваційна економіка. — 2013. — № 6. — С. 292–298.

Zdrenyk, V. S. (2013). *Osoblyvosti orhanizatsii vnutrishniogo kontroliu operatsii z finansovymy investytsiiamy na pidpriemstvi* [Features of organization of internal control of operations with financial investments in the enterprise]. *Innovatsiina ekonomika* [Innovation economy], no. 6, pp. 292–298.

3. Скоробогатова, В. В. Методика економічного аналізу фінансових інвестицій / В. В. Скоробогатова // Економіка: реалії часу. — 2013. — № 3. — С. 112–118.

Skorobohatova, V. V. (2013). *Metodyka ekonomichnoho analizu finansovykh investytsii* [Methodology of economic analysis of financial investments]. *Ekonomika: realii chasu* [Economy: realities of time], no. 3, pp. 112–118.

4. Костирко, Р. О. Аналіз впливу фінансових інструментів на формування інвестиційного потенціалу в економіці України / Р. О. Костирко, О. О. Середя // Часопис економічних реформ. — 2015. — № 1. — С. 68–75.

Kostyrko, R. O., Sereda, O. O. (2015). *Analiz vplyvu finansovykh instrumentiv na formuvannia investytsiinoho potentsialu v ekonomitsi Ukrainy* [Analysis of the impact of financial instruments on the formation of investment potential in the economy of Ukraine]. *Chasopys ekonomichnykh reform* [Journal of Economic Reforms], no. 1, pp. 68–75.

5. Москаль, І. І. Ризики і загрози фінансовій безпеці держави в інвестиційній сфері / І. І. Москаль // Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. Економіка. — 2013. — Вип. 23. — С. 78–82.

Moskal, I. I. (2013). *Ryzyky i zahrozy finansovii bezpetsi derzhavy v investytsiini sferi* [Risks and threats to the financial security of the state in the investment sphere]. *Naukovi*

zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Ekonomika [Scientific notes of National University of Ostroh Academy. Economy], no. 23, pp. 78–82.

6. Руденко, В. В. Управління фінансовими інвестиціями підприємства в умовах економічної кризи: теоретичний аспект [Електронний ресурс] / В. В. Руденко. // Економіка. Управління. Інновації. — 2010. — № 2. — Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2010_2_36.

Rudenko, V. V. (2010). *Upravlinnia finansovymy investytsihamy pidpriemstva v umovakh ekonomichnoi kryzy: teoretychnyi aspekt* [Management of financial investments of the enterprise in the conditions the economic crisis: theoretical aspect]. *Ekonomika. Upravlinnia. Innovatsii* [Economy. Management. Innovations], no. 2. — Available at : http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2010_2_36. (Accessed 2 July 2016).

7. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції» : Наказ Міністерства фінансів України № 91 від 26.04.2000 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00>.

Ministry of Finance of Ukraine (2000). On Approval of the Regulation (Standard) of Accounting 12 «Financial Investments». — Available at : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00>. (Accessed 2 July 2016).

8. Методичний коментар до статистики зовнішнього сектору України (відповідно до 6-го видання «Керівництва з платіжного балансу та міжнародної інвестиційної позиції») [Електронний ресурс] / МВФ. — 2009. — Режим доступу : <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=19138166>.

IMF (2009). Methodical commentary on the statistics of the external sector of Ukraine (in accordance with the 6th edition of the Manual on Balance of Payments and International Investment Position). Available at : <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=19138166>. (Accessed 2 July 2016).

9. Платіжний баланс та інші статистичні матеріали за методологією 5-го видання «Керівництва з платіжного балансу» [Електронний ресурс] / МВФ. — 1993. — Режим доступу : https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?showHidden=1&art_id=65613&cat_id=44446#5.

IMF (1993). Balance of Payments and other statistical materials according to the methodology of the 5th edition of the «Guides on the Balance of Payments». Available at : https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?showHidden=1&art_id=65613&cat_id=44446#5. (Accessed 2 July 2016).

Цель. Цель статьи — обобщение внешних аспектов влияния финансовых инвестиций на стратегическое развитие национальной экономики.

Методика. Для обоснования полученных результатов использованы общенаучные методы анализа и синтеза, диалектический подход, а также специальные методы — оценка отечественных и международных нормативно-правовых актов в части финансовых инвестиций, табличный метод, динамика показателей, оценка разницы портфельных инвестиций в активах и пассивах государства.

Результаты. Внешние аспекты влияния финансовых инвестиций на стратегическое развитие национальной экономики исследованы на основе данных платежного баланса и отчета о международной инвестиционной позиции. Динамика показателей платежного баланса Украины в части портфельных (финансовых) инвестиций не имеет четко выраженной тенденции и свидетельствует о ситуативности принятия решений инвесторами. Входные объемы портфельных инвестиций значительно превышают выходные, однако в течение двух последних лет произошло ухудшение международной инвестиционной позиции Украины в связи с неблаго-

приятным инвестиционным климатом. Структура портфельных инвестиций в разрезе финансовых инструментов свидетельствует о ее деформированном характере в сторону долгосрочных долговых инструментов сектора общего государственного управления. Стоимость долговых инструментов депозитных корпораций (кроме центрального банка) и других секторов значительно меньше, что отражает низкую привлекательность рыночного сегмента национальной экономики. Инструменты участия в капитале относятся только к другим секторам, их незначительные объемы объясняются высоким риском долевого ценных бумаг в условиях слабо развитого фондового рынка Украины.

Ключевые слова: финансовые инвестиции, национальная экономика, стратегическое развитие, система, внешние аспекты.

Objective. The generalization of external aspects of the influence of financial investments on the strategic development of the national economy.

Methods. To substantiate the results, general scientific methods of analysis and synthesis, the dialectical approach, as well as special methods — the assessment of domestic and international legal acts in the part of financial investments, the tabular method, the dynamics of indicators, and the estimation of the difference between portfolio investments in the assets and liabilities of the state are used.

Results. The external aspects of the impact of financial investment on the strategic development of the national economy are studied based on the data of the balance of payments and the report on the international investment position. The dynamics of Ukraine's balance of payments in terms of portfolio (financial) investments does not have a clear-cut tendency and indicates the situation of decision-making by investors. Input volumes of portfolio investments considerably exceed the weekend, however, over the past two years, the international investment position of Ukraine has deteriorated due to the unfavorable investment climate. The structure of portfolio investment in terms of financial instruments indicates its deformed nature towards long-term debt instruments of the general government sector. The value of debt instruments of deposit-taking corporations (other than the central bank) and other sectors is much smaller, which reflects the low attractiveness of the market segment of the national economy. Equity instruments refer only to other sectors; their small volumes are explained by the high risk of equity securities in the context of poorly developed Ukrainian stock market.

Key words: financial investments, national economy, strategic development, system, external aspects.

Надійшла до редакції 25.11.2016